

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК НОВИЙ ВИД СУЧАСНОГО НАВЧАННЯ

Л.І. Краєва
м. Сиктивкар, Росія
Н.М. Пивовар
м. Полтава, Україна

Нині в зарубіжній та вітчизняній теорії й освітній практиці розробляється новий вид навчання – дистанційне.

Що ж таке дистанційне навчання? Чому виникла необхідність у його розробці та науковому обґрунтуванні?

Дистанційне навчання – це (умовно) навчання на відстані, що надає можливість здобути освіту за місцем проживання або роботи незалежно від місця розташування навчального закладу [2].

У зв'язку з інтенсивним розвитком інформаційних технологій виникає необхідність перегляду існуючих підходів до освіти дітей. На думку ряду експертів, у міру розвитку інформаційних технологій на дистанційні форми освіти відводиться до 40% загального навчального часу, які поєднуюватимуться з традиційними формами очних занять (40%) і самоосвітою. З цього співвідношення випливає необхідність значного посилення уваги до науково-педагогічних розробок у області дистанційного навчання і освіти.

Специфіка системи дистанційного навчання полягає передусім у тому, що вона орієнтована на нові інформаційні і комунікативні технології і пов'язана з комп'ютеризацією. Комп'ютеризація навчання є сьогодні одним з перспективних напрямів у вдосконаленні навчання. Дослідження вітчизняних і зарубіжних учених-педагогів, психологів, методистів показали, що основними сферами застосування комп'ютерів в освіті є наступні: навчання, підкріплене комп'ютером; навчання, що реалізується за допомогою комп'ютера. Проте комп'ютеризація не вирішує всіх проблем навчання. Комп'ютер не може і не повинен витіснити з навчального процесу педагога. Нові інформаційні технології навчання не можуть замінити традиційні технології. Міжнародні освітні установи розробляють нові напрями діяльності для створення умов переходу на інформаційні технології: вдосконалення базової підготовки учнів шкіл і студентів вищих і середніх навчальних закладів з інформатики й НІТ; інформатизації процесу навчання та виховання; створення сучасного національного інформаційного середовища й інтеграції в неї установ освіти; створення на базі НІТ єдиної системи дистанційної освіти в Росії [2].

Система дистанційної освіти розробляється у Росії з 1995 року. Вона не замінює, а доповнює очну і заочну форми навчання. Дистанційне навчання має перед очним навчанням ряд переваг : оперативність (подолання простору і часу, швидкий зворотний зв'язок); інформаційні переваги (доступність віддалених освітніх масивів); комунікаційні переваги (оперативність взаємодії учасників навчання); педагогічні переваги (комфортніші умови для самовираження, зняття психологічних бар'єрів очного спілкування); економічні переваги (зменшення витрат за рахунок економії транспортних витрат, найму приміщень, скорочення «паперового» діловодства); ергономічні [3].

Сучасне дистанційне навчання здійснюється в основному за допомогою технологій і ресурсів мережі Інтернет. Навчання, в якому застосовуються технології і ресурси Інтернету, може бути повністю дистантним з використанням електронної пошти; чат-взаємодії, відозв'язку; очно-дистантним; заповнювати очну форму за окремими параметрами, наприклад: педагог проводить заняття з учнями в очній формі, але при цьому використовує матеріали з мережі Інтернет, відеолекції з освітніх сайтів і інші Інтернет-ресурси.

Основними складовими дистанційного навчання є наступні:

1. Навчальні посібники, що розробляються для самостійного вивчення студентами (учнями) певної навчальної дисципліни.
2. Короткострокові очні заняття у консультаційних пунктах (навчальних центрах), літні виїзні школи.

3. Консультації за телефоном.
4. Письмові завдання.
5. Проміжні оцінки завдань студентів (учнів).
6. Підсумкова атестація.

До принципів дистанційного навчання відносяться наступні принципи, що забезпечують його особистісну орієнтацію і креативність [3]:

1. Принцип створення дистантними учнями освітньої продукції з предметів, що вивчаються, й освітніх областях. Основою дистанційного навчання творчого типу є передбачуваний освітній продукт, який буде створений учнями.

2. Принцип відповідності зовнішнього освітнього продукту учня його внутрішнім особистісним приростам. Цей принцип вимагає того, що для оцінки результатів дистанційного навчання учень повинен виконати як мінімум два освітні продукти на одну тему, наприклад на початку і у кінці вивчення теми.

3. Принцип пріоритету діяльнісного змісту перед інформаційним. При дистанційному навчанні змінюється роль змісту освіти. Акцент переноситься на діяльність учня, на технологію, за допомогою якої він створює необхідну освітню продукцію.

4. Принцип креативного характеру навчальної діяльності. Креативні інформаційні технології приваблюють учнів можливістю здійснення власної діяльності, що вимагає кмітливості, швидкості, творчості.

5. Принцип індивідуальної освітньої траєкторії учнів у відкритому освітньому просторі. Дистанційні форми підбору і структуризації змісту освіти дозволяють використовувати дані з різних інформаційних джерел, що значно розширюють потенційне освітнє середовище.

6. Принцип відповідності освітніх процедур телекомунікаційним формам і технологіям. Кожна форма дистанційних телекомунікацій має свою специфіку, що накладає обмеження на освітній процес. І навпаки, необхідність застосування тих або інших освітніх технологій вимагає пошуку адекватних їм телекомунікаційних засобів й інформаційних технологій.

7. Принцип відкритої комунікації у відношенні до створюваної дистанційними учнями освітньої продукції. Побачивши свою роботу опублікованою у мережі, учень заявляє власну позицію у цій освітній області, стає автором твору.

8. Принцип пріоритету діяльнісних критеріїв оцінки результатів дистанційного навчання перед інформаційними. Перевірці підлягають не інформаційні, а діяльнісні результати навчання. Очний залік або дистантний іспит для учнів будується на запитаннях рефлексій і завданнях типу: «Опишіть способи досягнення отриманих вами результатів».

У цілому успіх дистанційного навчання залежить від ефективної організації взаємодії викладача й учня; якості використовуваних матеріалів, педагогічного керівництва і майстерності педагогів.

Література

1. Дистанционное обучение / под ред. Е.С. Полат. – М., 1998.
2. Загрекова Л. В. Дидактика / Л.В. Загрекова, В.В. Николина. – М., 2007.
3. Краевский В. В. Основы обучения. Дидактика и методика / В. В. Краевский. – М., 2007.

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОЗНАЙОМЧІЙ МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

*І.В. Красюк
м. Київ, Україна*

За теперішніх темпів розвитку суспільства, урбанізації, зростання впливу техногенних факторів, щоразу частіших стихійних лих, збільшується потреба у фахівцях, що здатні надати якісну долікарську допомогу в перші хвилини після нещасного випадку чи травми.